

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 2.12.2015
COM(2015) 625 final

2015/0281 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

**om bekämpande av terrorism och om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF om
bekämpande av terrorism**

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Terroristhandlingar är en av de allvarligaste överträdelserna av de universella värdena mänsklig värdighet, frihet, jämlikhet och solidaritet, åtnjutande av mänskliga rättigheter och grundläggande friheter samt ett av de allvarligaste angreppen på den demokratiska principen och rättsstatsprincipen, som ligger till grund för Europeiska unionen. Det är viktigt att ha lämpliga verktyg för att skydda EU:s medborgare och alla som lever i EU och för att bekämpa sådana överträdelser på ett effektivt och proportionerligt sätt. Verktögen måste kunna bemöta de hot som EU står inför och samtidigt bevara ett samhälle med pluralism, icke-diskriminering, tolerans, rättvisa, solidaritet och jämställdhet.

Terroristhotet har vuxit och förändrats under de senaste åren. I den europeiska säkerhetsagendan¹ framhöll kommissionen att uppgraderingen av EU:s ram för att ta itu med terrorismen bör prioriteras och tillkännagav sin avsikt att uppdatera den befintliga straffrättsliga lagstiftningen på detta område för att möta dessa nya utmaningar. Ett lagstiftningsförslag om att se över rambeslutet om terrorism tillkännagavs i kommissionens arbetsprogram 2016², eftersom medlemsstaterna står inför en situation där allt fler personer reser utomlands för terroristsyften och utgör ett hot när de återvänder.

Dessa personer kallas ofta ”utländska terroriststridande”. Även om den inte innebär något nytt i sig har denna företeelse där människor reser till konfliktområden, särskilt i Syrien och Irak, för att strida eller öva med terroristgrupper, en omfattning och räckvidd som saknar motstycke. Enligt analysen i Europols senaste rapport om den rådande situationen och tendenserna inom terrorismen i Europa³ ökar företeelsen i omfattning: i slutet av 2014 uppskattades det att mer än 3 000 personer hade rest från EU till konfliktområden och nu bedöms antalet ha ökat till 5 000, samtidigt som antalet återvändande personer rapporteras ha ökat i vissa medlemsstater. Medlemsstaterna har rapporterat att detta utgör ett betydande hot mot säkerheten.

Europol underströk att ”även om det kan hända att bara en liten del av de återvändande stridande har föresatt sig att utföra attacker i EU kommer personer som har rest till konfliktområden att fortsätta att utgöra ett ökat hot mot alla EU-medlemsstater. *Utöver kontakter kan de stridande som återvänder ha fått erfarenhet från strid och insatser – och därmed kunna genomföra upprepade attacker och attacker med större inverkan – och kommer sannolikt att fungera som förebilder för likasinnade ungdomar.* De som inte deltar i planeringen av attackerna kan i stället vara verksamma inom radikaliserings och rekrytering, underlättande verksamhet och insamling av medel.”

Attentaten i Europa under 2014 och 2015, som kulminerade i attackerna i Paris natten den 13 november 2015, har på ett tragiskt sätt visat att denna risk kan förverkligas och att det således finns ett behov av att skärpa åtgärderna på EU-nivå genom att anpassa dem till hotet. Även om utredningarna fortfarande pågår framgår det av redan tillgängliga uppgifter att utländska terroriststridande deltog i åtminstone sex terroristattacker eller terroristplaner 2015:

¹ COM(2015) 185 final, 28.4.2015.

² COM(2015) 610 final, 27.10.2015.

³ <https://www.europol.europa.eu/content/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-2015>.

terroristerna hade antingen rest direkt till konfliktområden (t.ex. Jemen eller Syrien) eller hade inspirerats eller fått instruktioner om att begå terrorhandlingar av andra personer som för närvarande befinner sig i Syrien.

Även om de flesta attacker som utförts sedan 2014 i EU har varit ”individuella” terroristattacker visade terroristattackerna den 13 november i Paris att det finns en risk för mer sofistikerade tillvägagångssätt och attacker i större skala (utförda av flera personer beväpnade med sprängämnen och skjutvapen).

Även om de utländska terroriststridandena utgör den främsta källan till oro bör man inte underskatta hotet från inhemska terrorister, radikaliserade ensamma förövare och ”frustrerade” terroristresande (t.ex. efter att deras pass beslagtogs). Flera sådana angrepp och oimåttgjorda planer har konstaterats i EU och andra västländer (t.ex. Förenta staterna, Kanada och Australien) under de senaste 12 månaderna.

Terroristhotets gränsöverskridande dimension är inte begränsat till resor till konfliktområden i tredjeländer. Terrorister använder sig av olika tekniker för att undvika att väcka misstankar: de rör sig inom EU och kan transitera genom andra länder än det land där de är bosatta eller medborgare för att undgå kontroller och övervakning. Dessutom har de senaste attackerna i EU visat att terrorister reser till andra medlemsstater för att utföra attacker eller av logistiska skäl (t.ex. finansiering, införskaffande av vapen).

Terroristgrupper har visat sig vara mycket skickliga på att använda internet och ny kommunikationsteknik för att sprida propaganda, interagera med potentiella rekryter, utbyta kunskap samt planera och samordna verksamheten. Internet och sociala medier har bland annat skapat nya möjligheter för radikala grupper och terroristgrupper att rikta in sig på sårbara målgrupper och därigenom underlätta rekrytering och/eller självradikalisering.

Genom att ständigt anpassa användningen av informationstekniken och genom att använda högkvalitativt informationsmaterial (tidskrifter, filmer) och en decentraliserad strategi som underlättas av ett nätverk av konton på olika sociala medier, kan de snabbt sprida material om terrorism och radikala idéer. Internet har blivit terroristernas främsta kanal för att sprida propaganda, framföra hot mot allmänheten, förhålliga fruktansvärda terroristhandlingar (t.ex. halshuggningar) och ta på sig ansvaret för attacker.

Nuvarande regler behöver anpassas till det terroristhot under förändring som Europa står inför. Bland annat behövs det lämpliga straffrättsliga bestämmelser som riktar sig mot företeelsen utländska terroriststridande och riskerna med resandet till tredjeländer i syfte att delta i terroristverksamhet, men också det växande hotet från förövare i Europa.

Det krävs att alla EU-länder inför mer sammanhängande och övergripande straffrättsliga bestämmelser, som är bättre anpassade till varandra, för att man på ett effektivt sätt ska kunna förebygga och lagföra brott med anknytning till utländska terroriststridande och vidta lämpliga åtgärder som svar på de allt större praktiska och rättsliga utmaningarna av gränsöverskridande karaktär.

Rambeslut 2002/475/RIF⁴ kriminaliserar redan vissa typer av terroristhandlingar, bl.a. utförande av terroristattacker, deltagande i en terroristgrupps verksamhet, inbegripet finansiellt stöd till dessa verksamheter, offentlig uppmaning till terroristbrott samt rekrytering och utbildning för terroristsyften. Det innehåller också bestämmelser om medhjälp, anstiftan och försök till terroristbrott.

Rambeslut 2002/475/RIF måste dock ses över för att de nya internationella normer och skyldigheter som EU åtagit sig att följa ska kunna genomföras och för att man effektivare ska kunna ta itu med det föränderliga terroristhotet, och därigenom öka EU:s och medborgarnas säkerhet.

Offren för terrorism behöver skydd, stöd och hjälp som svarar mot deras särskilda behov. De bör framför allt få omedelbar tillgång till professionella, specialiserade stödtjänster där man tillhandahåller fysisk och psykosocial behandling. Efter en terroristattack är det av avgörande betydelse med tillgång till tillförlitlig information för och om offren. Eftersom terroristattacker riktas mot stora människogrupper kommer offren ofta från andra länder än det land där attacken sker. Gränsöverskridande samarbete mellan behöriga nationella myndigheter är därför avgörande för att säkerställa att alla offer för terrorism är välinformerade och får nödvändig hjälp oavsett var i EU de bor.

I direktiv 2012/29/EU⁵ fastställs en uppsättning bindande rättigheter för alla brottsoffer, däribland rätten till skydd, stöd och hjälp där hänsyn tas till varje brottsoffers individuella behov. I dessa bestämmelser föreskrivs dock inga särskilda åtgärder för offer för terrorism. Man skulle tillföra ett stort mervärde genom att anta mer specifika åtgärder som mer exakt svarar mot behoven hos terrorismens offer. Väl utformade regler för skydd, stöd och hjälp till offren för terrorism bör bidra till läkningsprocessen för överlevande offer och anhöriga till dem som omkommit, och därmed indirekt till läkningsprocessen för samhället i stort.

- **Behovet av att genomföra relevanta internationella normer och skyldigheter och hantera det föränderliga hotet från terrorismen**

I FN:s säkerhetsråds resolution 2178(2014) om hot mot den internationella freden och säkerheten på grund av terroristhandlingar, som antogs den 24 september 2014, anges en lång rad åtgärder för att bekämpa företeelsen utländska terroriststridande. Enligt tillämpningsbestämmelse 6 är FN:s medlemsstater skyldiga att säkerställa att det i deras nationella lagar och andra författningar fastställs att följande är grova brott på ett sätt som är tillräckligt för att brotten ska kunna lagföras och bestraffas på ett sätt som återspeglar deras svårighetsgrad: a) resor eller försök till resor till ett tredjeland i syfte att bidra till genomförandet av terroristhandlingar eller att ge eller få utbildning, b) finansiering av sådana resor och c) organisering eller underlättande av sådana resor.

I sin resolution 2178(2014) bekräftade säkerhetsrådet att alla stater är skyldiga att följa internationell människorättslagstiftning i kampen mot terrorism, och framhöll att respekten för de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen är avgörande för en framgångsrik

⁴ Rådets rambeslut 2002/475/RIF av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism (EGT L 164, 22.6.2002, s. 3). Ändrat genom rådets rambeslut 2008/919/RIF av den 28 november 2008 om ändring av rambeslut 2002/475/RIF om bekämpande av terrorism (EUT L 330, 9.12.2008, s. 31).

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF av den 15 mars 2001 (EUT L 315, 14.11.2012, s. 37).

terrorismbekämpning. Det konstaterade att underlåtenhet att iaktta de mänskliga rättigheterna och andra internationella skyldigheter har bidragit till ökad radikaliserings och främjandet av en känsla av strafffrihet.

I FN:s säkerhetsråds resolution 2178(2014) understryks också behovet av att involvera berörda lokalsamhällen och icke-statliga aktörer i utvecklingen av strategier för att motverka den våldsamma bild som extremisterna målar upp och som kan ge upphov till terroristattacker, och ta itu med de förhållanden som främjar spridningen av våldsam extremism, som kan leda till terrorism. Detta kan bland annat ske genom att ge egenmakt åt ungdomar, familjer, kvinnor, ledare inom religion, kultur och utbildning och alla andra berörda grupper i det civila samhället, och genom att anta skraddarsydda strategier för att bekämpa rekrytering till denna typ av våldsam extremism och främja social integration och sammanhållning.

I FN:s säkerhetsråds resolution 2249(2015) av den 20 november 2015 uppmanas dessutom medlemsstaterna att intensifiera sina insatser för att hejda flödet av utländska terroriststridande till Irak och Syrien och för att förhindra och bekämpa finansiering av terrorism. I samma anda bekräftar t.ex. FN:s säkerhetsråd i sin resolution 2199(2015) att ”alla stater ska se till att personer som deltar i finansiering, planering, förberedande eller utförande av terroristhandlingar eller som stöder terroristhandlingar ställs inför rätta och se till att det i nationella lagar och andra författningar fastställs att sådana terroristhandlingar utgör allvarliga brott och att straffet återspeglar allvaret i sådana terroristhandlingar, och betonar att sådant stöd kan tillhandahållas genom handel med olja och raffinerade oljeprodukter, modulraffinaderier och tillhörande materiel med Isil, Jabhat al-Nusra och alla andra personer, grupper, företag och enheter som är associerade med al-Qaida.”

Efter förhandlingar i början av 2015 antogs ett tilläggsprotokoll till Europarådets konvention om förebyggande av terrorism i maj 2015 om genomförande av vissa straffrättsliga bestämmelser i FN:s säkerhetsråds resolution 2178(2014), och särskilt dess tillämpningsbestämmelse 6. Tilläggsprotokollet kompletterar Europarådets konvention, där det redan finns krav på kriminalisering av vissa terroristbrott. Som en följd av detta krävs i tilläggsprotokollet att följande kriminaliseras: deltagande i en sammanslutning eller gruppering för terroristsyften (artikel 2), mottagande av utbildning för terroristsyften (artikel 3), resor eller försök till resor för terroristsyften (artikel 4), tillhandahållande eller insamling av medel för sådana resor (artikel 5) samt organisering och underlättande av sådana resor (artikel 6). Dessutom är parterna skyldiga att stärka utbytet av information i god tid mellan sig (artikel 7).

I likhet med FN:s säkerhetsråds resolution 2178(2014) bekräftas i tilläggsprotokollet att varje part är skyldig att se till att tilläggsprotokollet genomförs med respekt för de mänskliga rättigheterna, särskilt rätten till fri rörlighet, yttrandefriheten, föreningsfriheten och religionsfriheten, i enlighet med Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och andra skyldigheter enligt internationell rätt, och erinrar om behovet att säkerställa respekt för proportionalitetsprincipen, med hänsyn till de legitima mål som eftersträvas och deras nödvändighet i ett demokratiskt samhälle, och att utesluta varje form av godtycklighet eller diskriminerande eller rasistisk behandling.

EU undertecknade konventionen och tilläggsprotokollet den 22 oktober 2015.

I rekommendationerna från arbetsgruppen för finansiella åtgärder (FATF) från 2012 om finansiering av terrorism och närmare bestämt rekommendationen om kriminalisering av finansiering av terrorism (rekommendation nr 5) föreskrivs att "länderna bör kriminalisera finansiering av terrorism på grundval av den internationella konventionen om bekämpande av finansiering av terrorism, och bör kriminalisera inte bara finansieringen av terrorism utan också finansieringen av terroristorganisationer och enskilda terrorister, också i avsaknad av en koppling till specifika terrordåd"⁶.

Mot bakgrund av det akuta behovet av att ta itu med hotet från utländska terroriststridande reviderade FATF tolkningsmeddelandet till rekommendation 5 om brottet finansiering av terrorism så att det inbegriper de berörda delarna av FN:s säkerhetsråds resolution 2178. På så sätt klargörs att rekommendation nr 5 kräver att länderna ska kriminalisera finansiering av resor för personer som reser till en annan medlemsstat än den stat där de är bosatta eller medborgare för att utföra, planera, förbereda eller delta i terroristhandlingar eller för att tillhandahålla eller motta terroristutbildning.

I rambeslut 2002/475/JHA kriminaliseras vissa terroristhandlingar, bland annat utförande av terroristattacker, deltagande i en terroristgrupps verksamheter, inbegripet finansiellt stöd till dessa verksamheter, samt offentlig uppmaning till terroristbrott och rekrytering och utbildning för terroristsyften (när det gäller de tre sistnämnda brotten genomförs bestämmelserna i Europarådets konvention om förebyggande av terrorism, CETS nr 196). Dock krävs det inte uttryckligen i rambeslut 2002/475/RIF att resor till tredjeländer för terroristsyften ska kriminaliseras, eller att genomgående av utbildning för terroristsyften ska kriminaliseras, vilket anges i FN:s säkerhetsråds resolution 2178 (2014) och krävs enligt tilläggsprotokollet. Dessutom kräver rambeslut 2002/475/RIF för närvarande endast kriminalisering av finansiering av terrorism i den utsträckning som finansiering ges till en terroristgrupp, men t.ex. inte om den tillhandahålls för alla brott med anknytning till terroristverksamhet, såsom rekrytering, utbildning eller utlandsresor för terroristsyften.

I sina slutsatser av den 13 oktober 2014 uppmanade rådet kommissionen att undersöka sätt att åtgärda eventuella brister i rambeslut 2002/475/RIF mot bakgrund av i synnerhet FN:s säkerhetsråds resolution 2178(2014)⁷. I det gemensamma uttalandet efter rådets möte (rättsliga och inrikes frågor) i Riga enades EU:s ministrar om vikten av att överväga möjliga lagstiftningsåtgärder för att skapa en gemensam syn på terrorism mot bakgrund av FN:s säkerhetsråds resolution 2178(2014). I sin resolution av den 11 februari 2015 betonade också Europaparlamentet vikten av att harmonisera kriminaliseringen av brott med anknytning till utländska stridande och undvika luckor i lagföringen genom en uppdatering av rambeslutet om terrorism. Rådet (rättsliga och inrikes frågor) välkomnade vid sitt möte den 20 november 2015 kommissionens avsikt att lägga fram ett förslag till direktiv om uppdatering av rambeslutet om bekämpande av terrorism före utgången av 2015.

För att fullgöra de skyldigheter som följer av tilläggsprotokollet samt rekommendationen från FATF om finansiering av terrorism, är det nödvändigt att revidera rambeslut 2002/475/RIF.

Utöver de ändringar som krävs för att garantera överensstämmelse med internationella skyldigheter och standarder, finns det ett behov av att föreskriva övergripande åtgärder, med hänsyn till det föränderliga terroristhotet och behovet av lämpliga verktyg för att underlätta

⁶ FATF:s rekommendationer och åtföljande tolkningsmeddelande finns här: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf.

⁷ Rådets dokument 14160/14.

utredning och lagföring av terroristernas alla tillvägagångssätt, och av att undvika betydande kryphål i de straffrättsliga åtgärderna.

I denna anda föreslås i utkastet till direktiv att också följande ska kriminaliseras: försök till rekrytering och utbildning, utlandsresor med syftet är att delta i en terroristgrupps verksamhet samt finansiering av de olika terroristbrott som definieras i utkastet till direktiv.

Med tanke på det föränderliga terrorhot som läggs till hotet från utländska terroriststridande som reser till tredjeländer för att delta i terroristverksamhet, förutses i förslaget också en kriminalisering av resor till alla länder, inbegripet länderna i EU och inbegripet det land där gärningsmannen är medborgare eller bosatt.

Dessutom, och i linje med behovet av att fånga upp olika former av stöd till terroristverksamhet, inbegripet handelstransaktioner och import och export av varor som är avsedda att stödja genomförandet av terroristbrott, innehåller förslaget ett förtydligande om att allt sådant materiellt stöd ska omfattas av bestämmelserna i direktivet.

Genom förslaget förbättras också befintliga bestämmelser om medhjälp, anstiftan och försök och reglerna om behörighet, garanteras samstämmighet och en effektiv tillämpning av de relevanta bestämmelserna samt undviks kryphål.

Förslaget innehåller dessutom ytterligare bestämmelser om särskilda stödåtgärder för terrorismens offer.

Utöver att fylla befintliga luckor i kontrollen av efterlevnaden konsoliderar förslaget till direktiv EU:s regelverk på detta område på ett sätt som säkerställer förenkling och tillgänglighet. Med tanke på de föreslagna åtgärdernas tillämpningsområde och konsolideringsmålet anses det lämpligaste förfarandet vara att ersätta det befintliga rambeslutet 2002/475/JHA med ett EU-direktiv.

• **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Enligt den europeiska säkerhetsagendan, där utvecklingen på internationell och europeisk nivå diskuteras, ska kommissionen se över rambeslutet om terrorism och skapa en gemensam syn på terroristbrott, särskilt de som rör utländska terroriststridande⁸.

I oktober 2015 betonade kommissionen i sitt arbetsprogram för 2016 att terrorism och radikaliseringskräver insatser på EU-nivå och meddelade att den skulle lägga fram ett förslag till översyn av rambeslutet om terrorism för att ta itu med förekomsten med utländska terroriststridande⁹.

Detta förslag till direktiv om bekämpande av terrorism, som genomför kraven i tilläggsprotokollet, kommer att bana väg för ingåendet av tilläggsprotokollet och konventionen. Särskilda förslag i detta hänseende kommer också att läggas fram inom kort.

Detta förslag ingår i ett mer omfattande arbete som också inbegriper ökade insatser när det gäller att förhindra radikaliserings. För att främja och stödja insatser för att förhindra radikaliserings som leder till våldsam extremism och terrorism har kommissionen inrättat kompetenscentrumet RAN som stöder ett stort nätverk av lokala aktörer (EU:s nätverk för

⁸ COM(2015) 185 final, 28.4.2015.

⁹ COM(2015) 610 final, 27.10.2015.

kunskapsspridning om radikaliserings). Kompetenscentrumet RAN underlättar utbyte av metoder och expertis, konsoliderar know-how och identifierar och utarbetar bästa praxis, konkreta råd och skräddarsydda stödtjänster. Det bidrar till att genomföra de olika åtgärder som presenterades i kommissionens meddelande *Att förhindra radikaliserings som leder till terrorism och våldsam extremism: en skärpning av EU:s insatser*¹⁰.

Det finns redan EU-lagstiftning om informationsutbyte mellan de behöriga nationella myndigheterna på området för säkerhet och bekämpande av terrorism, nämligen rådets rambeslut 2006/960/RIF¹¹, beslut 2008/615/RIF (Prümbeslutet)¹², särskilt när det gäller bekämpande av terrorism och gränsöverskridande brottslighet, samt beslut 2005/671/RIF¹³. I likhet med artikel 7 i tilläggsprotokollet ålägger denna lagstiftning medlemsstaterna att inrätta nationella kontaktpunkter och spontant utbyta information om det finns anledning att tro att informationen kan bidra till att upptäcka, förebygga eller utreda terroristbrott.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Företeelsen utländska terroriststridande visar tydligt hur viktig den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken är för unionens inre säkerhet. Den höga representanten och kommissionen lade den 6 februari 2015 fram det gemensamma meddelandet *Inslag i EU:s regionala strategi för Syrien och Irak och mot hotet från Da'esh*¹⁴ som syftar till att hejda flödet av utländska stridande till Syrien och Irak och medel till Isil samt till att bygga upp förmågan att genomföra FN:s säkerhetsråds resolution 2178(2014) och motverka finansiering av terrorism.

Det aktuella förslaget kompletterar EU:s system för frysning av utländska terroristorganisationers och enskildas tillgångar. Detta fastställs dels i rådets förordning (EG) nr 881/2002 som genomför FN:s säkerhetsråds angivande av personer och enheter med kopplingar till al-Qaida (FN:s säkerhetsråds resolutioner 1267 och 1390) och dels EU:s så kallade autonoma åtgärder i linje med FN:s säkerhetsråds resolution 1373 med inriktning på andra terrorister och organisationer utan koppling till al-Qaida.

Detta förslag kompletterar de förebyggande åtgärderna avseende finansiering av terrorism i direktiv 2015/849/EU.

Förslaget kompletterar också EU:s politik på området för brottsoffers rättigheter. I synnerhet direktiv 2012/29/EU, som blev tillämpligt i medlemsstaterna den 16 november 2015, föreskriver en uppsättning rättigheter för alla brottsoffer. Enligt direktiv 2004/80/EG ska medlemsstaterna se till att ersättning ges till personer som utsatts för uppsåtliga våldsbrott, även i gränsöverskridande situationer. Detta förslag bygger på befintliga EU-regler om brottsoffers rättigheter, dock utan att utvidga deras tillämpningsområde. I synnerhet innebär det en utveckling och fördjupning av flera bestämmelser i direktiv 2012/29/EU i syfte att ge särskilt stöd för att tillgodose behoven hos offer för terroristbrott.

¹⁰ COM(2013) 941 final, 15.1.2014.

¹¹ Rådets rambeslut 2006/960/RIF av den 18 december 2006 om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater (EUT L 386, 29.12.2006, s. 89).

¹² Rådets beslut 2008/615/RIF av den 23 juni 2008 om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete (EUT L 210, 6.8.2008, s. 1).

¹³ Rådets beslut 2005/671/RIF av den 20 september 2005 om informationsutbyte och samarbete när det gäller terroristbrott (EUT L 253, 29.9.2005, s. 22).

¹⁴ COM(2015) 2 final, 6.2.2015.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Detta förslag ersätter rambeslut 2002/475/RIF och syftar till att införa uppdaterad EU-lagstiftning som fastställer minimiregler om definitionen av terroristbrott, brott med anknytning till en terroristgrupp eller till terroristverksamhet samt påföljder och sanktioner inom detta område. Terrorism är ett allvarligt brott som har en gränsöverskridande dimension på grund av sin karaktär och sina verkningar, och på grund av behovet av att bekämpa den gemensamt.

Artikel 83.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) är därför den lämpliga rättsliga grunden för detta förslag. Denna artikel gör det möjligt för Europaparlamentet och rådet att fastställa nödvändiga minimiregler om fastställande av brottsrekvisit samt påföljder och sanktioner genom direktiv som antas i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

För att inbegripa bestämmelser om offrens rättigheter måste den relevanta bestämmelsen läggas till som rättslig grund. Enligt artikel 82.2 i EUF-fördraget får Europaparlamentet och rådet, i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, fastställa minimiregler för brottsoffers rättigheter. Artikel 82.2 c i EUF-fördraget bör därför läggas till som ytterligare rättslig grund.

I artiklarna 83.1 och 82.2 i EUF-fördraget föreskrivs samma lagstiftningsförfarande. Förslaget bör därför grunda sig på både artikel 83.1 och artikel 82.2 i EUF-fördraget.

• Variabel geometri

Rambeslut 2002/475/RIF som för närvarande är i kraft är tillämpligt på alla medlemsstater med undantag för Förenade kungariket som, i enlighet med artikel 10.4 i protokoll nr 36 fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, har utövat sin rätt att undantas från denna rättsliga ram med verkan från och med den 1 december 2014.

I enlighet med protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördragen, får Förenade kungariket och Irland besluta att delta i antagandet av detta förslag. De har också denna möjlighet efter det att förslaget antagits.

Enligt protokoll nr 22 om Danmarks ställning ska Danmark inte delta i rådets beslut om åtgärder enligt avdelning V i EUF-fördraget (med undantag för ”åtgärder för att bestämma de tredjeländer vars medborgare är skyldiga att ha visering när de passerar medlemsstaternas yttre gränser eller [...] åtgärder som avser en enhetlig utformning av viseringar”). Enligt gällande bestämmelser deltar Danmark därför inte i antagandet av detta direktiv och kommer därför inte att vara bundet av det. Rambeslut 2002/475/JHA, i dess lydelse enligt rambeslut 2008/919/JHA, ska fortsätta att vara bindande för och tillämpligt på Danmark.

• Subsidiaritet

I enlighet med artikel 4.2 i EUF-fördraget har EU och medlemsstaterna delad befogenhet för unionens insatser inom området med frihet, säkerhet och rättvisa. Därför är subsidiaritetsprincipen tillämplig med stöd av artikel 5.3 i EU-fördraget, enligt vilken unionen ska vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, vare sig på central nivå eller på

regional och lokal nivå, och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå.

Eftersom FN:s säkerhetsråds resolution 2178 (2014) antagits med stöd av kapitel VII i FN-stadgan är de krav som anges däri bindande för FN:s medlemsstater. EU:s medlemsstater har redan börjat se över sina rättsliga ramar och har i vissa fall antagit nya åtgärder för att säkerställa överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution, särskilt när det gäller kraven i fråga om utlandsresor för terroristsyften och därmed sammanhängande handlingar.

Tilläggsprotokollet genomför den del av FN:s säkerhetsråds resolution 2178(2014) som rör kriminalisering av utlandsresor för terroristsyften. Genom att underteckna tilläggsprotokollet den 22 oktober 2015 uttryckte EU sin vilja att ingå tilläggsprotokollet i enlighet med artikel 218.6 i EUF-fördraget. Ett ingående kommer att innebära att EU måste införliva de normer som fastställts i tilläggsprotokollet med unionsrätten, som enligt vad som nämnts ovan för närvarande inte kräver kriminalisering av alla handlingar som anges i tilläggsprotokollet.

Ett genomförande av tilläggsprotokollet och de relevanta straffrättsliga aspekterna i FN:s säkerhetsråds resolution 2178(2014) genom EU-omfattande minimiregler, särskilt ytterligare gemensamma definitioner av straffbara gärningar som tar hänsyn till hur terroristhotet utvecklas, skulle undvika luckor i lagen som kan uppstå till följd av ett fragmenterat tillvägagångssätt. Det skulle också ge ett klart mervärde genom att EU:s säkerhet och säkerheten för EU:s medborgare och personer bosatta i EU stärks. EU-omfattande definitioner skulle dessutom göra det enklare att uppnå en gemensam syn på och ett gemensamt riktmärke för gränsöverskridande informationsutbyte samt underlätta polissamarbete och rättsligt samarbete. På liknande sätt och som betonas i den europeiska säkerhetsagendan skulle minimiregler om brott i linje med FN:s säkerhetsråds resolution 2178(2014) och dess tilläggsprotokoll också underlätta samarbetet med tredjeländer och ge ett gemensamt riktmärke, både inom EU och med internationella partner.

Ett liknande resonemang gäller för införlivandet av FATF:s rekommendation om kriminalisering av finansiering av terrorism i EU-rätten. Även om medlemsstaterna redan är skyldiga att följa FATF:s rekommendation och i stor utsträckning har antagit nödvändiga genomförandeåtgärder, garanterar utvidgningen av brottsrubriceringen finansiering av terrorism, som för närvarande ingår i artikel 2 i rambeslut 2002/475/RIF på EU-nivå, att medlemsstaterna inte har olika rättsliga skyldigheter och att det gränsöverskridande informationsutbytet och det operativa samarbetet inte påverkas av skillnader i räckvidden för de straffbara gärningarna.

Med tanke på terroristhotets gränsöverskridande karaktär måste räckvidden för de gärningar som straffbeläggs, inbegripet för sådana gärningar som inte måste kriminaliseras enligt internationella förpliktelser och normer, anpassas i tillräcklig mån för att bli verkligt effektiva.

Dessa mål kan inte uppnås i tillräcklig utsträckning av medlemsstaterna själva, eftersom lagstiftning enbart på nationell nivå inte skulle leda till att det fastställs minimiregler som tillämpas i hela EU om definitioner av samt påföljder och sanktioner för terroristbrott. Med hänsyn till att vissa medlemsstater kommer att vara part i tilläggsprotokollet skulle en brist på överensstämmelse mellan detta och unionens rättsliga ram kunna leda till skillnader mellan medlemsstaternas skyldigheter enligt unionsrätten och deras skyldigheter enligt internationell rätt.

En övergripande och tillräckligt homogen rättslig ram kan därför bättre uppnås på unionsnivå. Unionen får därför anta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen.

- **Proportionalitet**

I enlighet med proportionalitetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget är det föreslagna nya direktivet begränsat till vad som är nödvändigt och proportionellt för att, å ena sidan, genomföra internationella skyldigheter och normer (särskilt när det gäller kriminalisering av resor till ett annat land för terroristsyften och mottagande av utbildning för terroristsyften, i enlighet med tilläggsprotokollet, och finansiering av terrorism där finansieringen inte är begränsad till en terroristgrupps verksamhet utan utvidgas till att omfatta alla terroristbrott och terroristrelaterade brott utan att det finns en koppling till specifika terroristhandlingar (i enlighet med FATF:s normer) samt, å andra sidan, anpassa befintliga brottsrekvisit för terroristbrott till de nya terroristhoten (t.ex. kräva att resor för terroristsyften kriminaliseras även inom EU).

I förslaget fastställs brottsrubriceringarnas räckvidd i syfte att täcka alla relevanta handlingar, samtidigt som det begränsas till vad som är nödvändigt och proportionerligt.

- **Val av instrument**

Enligt artikel 83.1 i EUF-fördraget kan minimiregler om fastställande av brottsrekvisit och påföljder inom områden med särskilt allvarlig brottslighet med ett gränsöverskridande inslag, inbegripet terrorism, endast fastställas genom ett direktiv antaget av Europaparlamentet och rådet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Detsamma gäller fastställandet av minimiregler i enlighet med artikel 82.2 i EUF-fördraget.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Införlivandet av de relevanta bestämmelserna i rambeslut 2002/475/RIF med nationell rätt har varit föremål för flera genomföranderapporter¹⁵, bland annat rapporten från september 2014 om genomförandet av de ändringar som infördes genom rambeslut 2008/919/RIF¹⁶.

I genomföranderapporten konstaterades också att flera medlemsstater har gått längre än kraven i rambeslut 2008/919/RIF, särskilt genom att anta bestämmelser om kriminalisering av mottagande av terroristutbildning (vilket tyder på att det finns en lucka i brottsbekämpningen) och genom att kriminalisera försök utöver vad som krävs i det rambeslutet.

2014 års genomföranderapport stöddes av en extern studie som inte bara undersökte EU-medlemsstaternas införlivande av rambeslut 2008/919/RIF med den nationella lagstiftningen, utan även bedömde genomförandet av den rättsliga ram som EU-medlemsstaterna antagit för att bekämpa terrorism i praktiken. Studien inbegrep en utvärdering av de ändringar som infördes 2008 och slutsatsen drogs att dessa ändringar var relevanta och effektiva i förhållande till målen. Till följd av den gemensamma synen på terroristrelaterade brott såsom

¹⁵ Rapport från kommissionen enligt artikel 11 i rådets rambeslut av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism: KOM(2004)409 slutlig av den 8 juni 2004 och KOM(2007)681 slutlig av den 6 november 2007.

¹⁶ COM(2014) 554 final, 15.1.2014.

offentlig uppmaning till terroristbrott samt rekrytering och utbildning för terroristsyften behandlas särskilt gränsöverskridande ärenden mer effektivt. Mer specifikt dras i studien slutsatsen att de flesta aktörer ansåg att de nya brottsrubriceringarna hjälpte dem att sätta in insatser rörande de förberedande stadierna av terroristverksamheter. I allmänhet ansågs de ändringar som infördes år 2008 vara värdefulla när det gäller att bekämpa det terroristhot som EU:s medlemsstater står inför och som har en föränderlig karaktär. Ur ett brottsbekämpningsperspektiv och rättsligt perspektiv dras i studien slutsatsen att mål med anknytning till de nya brottsrubriceringarna som rör fler än en medlemsstat skulle kunna hanteras mer effektivt på grund av ett gemensamt tillvägagångssätt för att kriminalisera gärningar. Mervärdet av rambeslut 2008/919/RIF ansågs överlag vara stort för EU-medlemsstater som inte redan hade en särskild rättslig ram för terrorismbekämpning, medan mervärdet för de medlemsstater som har en sådan rättslig ram låg i att ramen för samarbete med andra medlemsstater stärktes när det gäller att hantera terroristverksamheten i dess förberedande stadier.

Eurojust uppmanades att undersöka om befintliga brottsrubriceringar i medlemsstaterna är tillräckliga för att hantera nya företeelser, i synnerhet strömmen av utländska terroriststridande till tredjeländer. I Eurojusts bedömning framkom tvivel på sådana åtgärders effektivitet och framfördes krav på en översyn av den befintliga rättsliga ramen¹⁷.

- **Samråd med berörda parter**

Under förhandlingarna i Europarådet om tilläggsprotokollet offentliggjordes utkast till texter för synpunkter. Skriftliga synpunkter lämnades av flera organisationer för grundläggande rättigheter (Amnesty International, Internationella juristkommissionen och Open Society). Synpunkterna diskuterades av förhandlingsparterna och vissa av förslagen ledde till ändringar av det kompletterande protokollet och dess förklarande rapport.

I synpunkterna betonades behovet av adekvat skydd för de mänskliga rättigheterna, tillräcklig rättslig klarhet i fråga om både brottslig handling (*actus reus*) och uppsåt (*mens rea*) samt förtydligande av skyldigheterna enligt internationell humanitär rätt.

Synpunkterna togs med i tilläggsprotokollet och den förklarande rapporten. När det gäller tilläggsprotokollet betonas behovet av respekt för de mänskliga rättigheterna i ingressen, artikel 1 (om syftet) och en ny artikel 8 som helt ägnas åt respekten för grundläggande rättigheter. Dessa bestämmelser kompletteras av ytterligare förklaringar i den förklarande rapporten (med hänvisning till andra internationella instrument – bland annat nämns uttryckligen protokollet angående flyktingars rättsliga ställning och konventionen om barnets rättigheter).

- **Konsekvensbedömning**

Med tanke på det trängande behovet av att förbättra EU:s ram för att öka säkerheten mot bakgrund av den senaste tidens terroristattacker, bland annat genom att införliva internationella skyldigheter och normer, läggs detta förslag undantagsvis fram utan konsekvensbedömning.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Förslaget syftar till att införa internationella skyldigheter och standarder i EU:s rättsordning och uppdatera den rättsliga ramen för att bemöta det föränderliga terroristhotet. Fastställandet

¹⁷ Rådets dokument 15715/2/14.

av olika brottsrubriceringar i separata artiklar (istället för att t.ex. enbart lägga till de nya brottsrubriceringarna i leden och strecksatserna i den nuvarande artikel 3 i rambeslut 2002/475/RIF) och förklaringar av de allmänna villkor som gäller för dessa brottsrubriceringar (se särskilt bestämmelserna i avdelning IV) underlättar förståelsen av de berörda brottsrubriceringarnas räckvidd. Detta kommer att hjälpa medlemsstaterna när de införlivar och genomför de relevanta bestämmelserna. Tillämpningsområdet för andra EU-instrument som hänför sig till terroristbrott (särskilt instrument för gränsöverskridande informationsutbyte och samarbete) kommer också att vara tydligare, vilket i sin tur underlättar de relevanta myndigheternas tillämpning av dessa bestämmelser.

- **Grundläggande rättigheter**

Europeiska unionen är grundad på de värden som anges i artikel 2 i EU-fördraget, och den erkänner de rättigheter, friheter och principer som fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna i enlighet med artikel 6.1 i EU-fördraget. Säkerhet och respekt för de grundläggande rättigheterna är inte mål som står i strid med varandra, utan är förenliga och kompletterande politiska mål¹⁸. Unionens strategi bygger på de gemensamma demokratiska värdena i våra öppna samhällen, inbegripet rättsstatsprincipen, och måste respektera och främja de grundläggande rättigheter som fastställs i stadgan om de grundläggande rättigheterna, som, med vederbörlig hänsyn till unionens och gemenskapens befogenheter och uppgifter och subsidiaritetsprincipen, bekräftar de rättigheter som har sin grund särskilt i de gemensamma konstitutionella traditioner och internationella förpliktelser som är gemensamma för medlemsstaterna, bland annat fördraget om Europeiska unionen, gemenskapsfördragen, den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt rättspraxis vid Europeiska unionens domstol och Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Alla åtgärder som är avsedda att stärka säkerhetsåtgärder måste följa principerna om nödvändighet, proportionalitet och laglighet, med lämpliga garantier för ansvarsskyldighet och rättslig prövning¹⁹.

De föreslagna åtgärderna inbegriper rättsliga bestämmelser som syftar till att bemöta det föränderliga terroris hotet på lämpligt sätt. Åtgärderna bidrar till att minska risken för terroristattacker och att minska möjligheterna till radikaliserings och rekrytering. Även om åtgärderna har som slutmål att skydda offrens och potentiella offers grundläggande rättigheter, särskilt rätten till liv och till fysisk och mental integritet, påverkar all straffrättslig lagstiftning ofrånkomligen utövandet av de grundläggande rättigheterna, särskilt när det gäller personer som är misstänkta, åtalade eller dömda för terroristbrott eller brott med anknytning till en terroristgrupp eller till terroristverksamhet. Införandet, genomförandet och tillämpningen av kriminaliseringen måste ske med full respekt för de grundläggande rättigheterna. Varje begränsning i utövandet av grundläggande rättigheter och friheter är underkastad villkoren i artikel 52.1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna, nämligen att den ska omfattas av principen om proportionalitet i förhållande till det legitima syftet att verkligen uppnå mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet att skydda andra människors rättigheter och friheter, samt att den ska vara föreskriven i lag och vara förenlig med det väsentliga innehållet i dessa rättigheter och friheter.

¹⁸ Artikel 6 i stadgan om de grundläggande rättigheterna och Europeiska unionens domstols dom av den 8 april 2014 i de förenade målen C-293/12 och C-594/12, punkt 42.

¹⁹ Artikel 52.1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna; Europeiska unionens domstols dom av den 8 april 2014, citerad ovan.

En rad grundläggande rättigheter och friheter som fastställs i stadgan om de grundläggande rättigheterna måste beaktas i detta sammanhang. Rättigheter som är särskilt relevanta när det gäller de föreslagna åtgärderna inbegriper, men är inte begränsade till, de rättigheter i avdelning I i stadgan som rör värdighet (artikel 1), rätten till liv och personlig integritet (artiklarna 2 och 3), rätten till frihet och säkerhet (artikel 6), rätten till respekt för privatlivet och familjelivet (artikel 7), skyddet av personuppgifter (artikel 8), tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet (artikel 10), yttrandefrihet och informationsfrihet (artikel 11), mötes- och föreningsfrihet (artikel 12), rätten till egendom (artikel 17), rätten till asyl och skydd vid avlägsnande, utvisning eller utlämning (artiklarna 18 och 19), det allmänna förbudet mot diskriminering, på grund av bland annat ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning (artikel 21), barnets rättigheter (artikel 24), rörelse- och uppehållsfrihet (artikel 45), rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol (artikel 47), oskuldspresumtionen och rätten till försvar (artikel 48), principerna om laglighet och proportionalitet i fråga om brott och straff (artikel 49) samt rätten att inte bli dömd eller straffad två gånger för samma brott (artikel 50 i stadgan).

Alla åtgärder som antas av unionen och dess medlemsstater när det gäller kriminalisering av terroristbrott och verksamhet med anknytning till terroristbrott i enlighet med detta direktiv, och fastställandet av straffrättsliga och icke-straffrättsliga påföljder och sanktioner, måste omfattas av principen om laglighet och proportionalitet i fråga om brott och straff, oskuldspresumtionen och rätten till försvar, och bör utesluta varje form av godtycklighet. De ska dessutom vara i linje med det generella förbudet mot diskriminering på grund av bland annat ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, och utesluta alla former av diskriminerande eller rasistisk behandling, också för att undvika stigmatisering av någon grupp eller gemenskap.

Respekten för de grundläggande rättigheterna i allmänhet och proportionalitetsprincipen respekteras genom att brottsrubriceringarnas räckvidd begränsas till vad som är nödvändigt för att möjliggöra en effektiv lagföring av handlingar som utgör ett särskilt hot mot säkerheten. Detta återspeglas i skälen (se t.ex. skäl 19 och 20).

Mer specifikt kan den nya brottsrubriceringen utlandsresor för terroristsyften begränsa den rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier som garanteras enligt artikel 21.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och direktiv 2004/38/EG. Direktiv 2004/38/EG möjliggör åtgärder som begränsar den fria rörligheten på grundval av allmän ordning och säkerhet, inbegripet förebyggande av brott.

Uppgifter om personer som är misstänkta för brott som definieras i detta direktiv måste behandlas i enlighet med den grundläggande rätten till skydd av personuppgifter och i enlighet med gällande lagstiftning. Förslaget till direktiv medför inte någon ändring av detta system, och påverkar följaktligen inte heller rätten till integritet och skydd av personuppgifter.

Detta förslag påverkar inte det ansvar som åligger medlemsstaterna med avseende på upprätthållandet av lag och ordning och skydd av den inre säkerheten i enlighet med artikel 72 i EUF-fördraget, i fråga om vilket medlemsstaternas myndigheter förblir bundna av sina skyldigheter på människorättsområdet, såsom de följer av deras nationella lagar och författningar och internationella avtal som de är bundna av, i synnerhet de som följer av den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, i vilken samtliga medlemsstater är parter.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Detta förslag har inga omedelbara budgetkonsekvenser för unionen.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Genomförandet av direktivet kommer att övervakas av kommissionen på grundval av de uppgifter som medlemsstaterna lämnat om de åtgärder som vidtagits för att sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet.

Kommissionen ska två år efter tidsfristen för genomförande av direktivet överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet med en bedömning av i vilken utsträckning medlemsstaterna har vidtagit de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta direktiv.

Kommissionen ska fyra år efter tidsfristen för genomförande av direktivet överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet med en bedömning av direktivets inverkan och mervärde, om nödvändigt åtföljd av lämpliga förslag. För att göra detta kommer kommissionen att hålla samråd med medlemsstater och berörda parter, särskilt Europol, Eurojust och byrån för grundläggande rättigheter. Kommissionen kommer också att ta hänsyn till den information som medlemsstaterna lämnat enligt rådets beslut 2005/671/RIF.

- **Förklarande dokument**

Det anses inte krävas några förklarande dokument om införlivandet.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Avdelning I: Syfte och definitioner

Artikel 1: Syfte – I denna bestämmelse anges syftet med och tillämpningsområdet för utkastet till direktiv, särskilt att det fastställer minimiregler om terroristbrott, brott med anknytning till en terroristgrupp och brott med anknytning till terroristverksamhet, samt särskilda åtgärder för skydd av och hjälp till offer för terrorism.

Artikel 2: Definitioner – I denna bestämmelse definieras ”medel” (när det gäller brottet finansiering av terrorism, jfr artikel 11) i enlighet med EU:s regelverk²⁰, ”juridiska personer” (när det gäller skyldigheten att fastställa juridiska personers ansvar, se artikel 19) och ”terroristgrupp” (när det gäller brottet med anknytning till en terroristgrupp, jfr artikel 4, på ett sätt som är identiskt med definitionen i artikel 2.1 i rambeslut 2002/475/RIF).

Avdelning II: Terroristbrott och brott med anknytning till en terroristgrupp

Artikel 3: Terroristbrott – I denna bestämmelse fastställs vilka brott som bör definieras som terroristbrott i medlemsstaterna. Denna bestämmelse fanns redan i artikel 1 i rambeslut 2002/475/RIF och är oförändrad. Huvudsyftet med denna centrala bestämmelse är att tillnärma definitionen av terroristbrott i alla medlemsstater genom att införa en särskild och gemensam kvalifikation av vissa handlingar som terroristbrott. Terroristhandlingar är grova

²⁰ Definitionen är identisk med den i artikel 1 i rådets förordning (EG) nr 2580/2001 av den 27 december 2001 om särskilda restriktiva åtgärder mot vissa personer och enheter i syfte att bekämpa terrorism (EGT L 344, 28.12.2001, s. 70).

brott som blir terroristbrott på grund av gärningsmannens motiv. Begreppet terroristbrott är därför en kombination av två faktorer: en objektiv faktor, eftersom det hänvisas till en förteckning över allvarliga brottsliga gärningar som definieras genom hänvisning till nationell rätt, och en subjektiv faktor, eftersom dessa handlingar ska betraktas som terroristbrott när de begås med ett särskilt uppsåt.

Artikel 4: Brott med anknytning till en terroristgrupp – Denna bestämmelse ålägger medlemsstaterna att kriminalisera ledande av en terroristgrupp eller deltagande i en terroristgrupps verksamhet, med vetskap om att sådant deltagande kommer att bidra till terroristgruppens brottsliga verksamhet. Denna bestämmelse syftar till att säkerställa att ledande av en terroristgrupp eller deltagande i dess verksamhet i sig betraktas som oberoende brottsliga gärningar och hanteras som terroristbrott. Den fanns redan i artikel 2 i rambeslut 2002/475/RIF och berördes inte av 2008 års ändringar. För att anpassa den nuvarande lagstiftningen till internationella skyldigheter (särskilt artikel 2 i tilläggsprotokollet) krävs det inte någon ändring av denna artikel. I den förklarande rapporten till tilläggsprotokollet klargörs att det ankommer på parterna att definiera begreppet terroristgrupp.

Avdelning III – Brott med anknytning till terroristverksamhet

De brott som definieras i denna avdelning är av mycket allvarlig karaktär eftersom de kan leda till att terroristbrott begås och göra det möjligt för terrorister och terroristgrupper att fortsätta med och vidareutveckla sin brottsliga verksamhet. Även om dessa brott inte kräver att ett terroristbrott begås, såsom förklaras i artikel 15, inbegriper de en objektiv faktor, nämligen ett tydligt definierat handlande och tydligt definierade omständigheter, och en subjektiv faktor, dvs. gärningsmannens eller den potentiella gärningsmannens uppsåt eller vetskap i fråga om att hans eller hennes handlande kan leda eller bidra till att terroristbrott begås. Dessa faktorer ska styrkas i enlighet med en medlemsstats nationella rätt genom bevisning som lämnas till en oberoende domstol för kontroll i enlighet med medlemsstatens särskilda tillämpliga straffrättsliga förfaranden samt relevanta bestämmelser i EU:s regelverk om processuella rättigheter för misstänkta eller tilltalade i straffrättsliga förfaranden, och med full respekt för de garantier för den grundläggande rätten till en rättvis rättegång, oskuldspresumtionen och rätten till försvar som fastslås i stadgan om de grundläggande rättigheterna.

Artikel 5: Offentlig uppmaning till terroristbrott – Denna brottsrubricering infördes genom rambeslut 2008/919/RIF (genom vilket en ny brottsrubricering infördes i artikel 3.1 a) för att genomföra artikel 5 i Europarådets konvention om förebyggande av terrorism.

Enligt denna bestämmelse anses bland annat följande vara straffbara gärningar: förhärlikande av självmordsbombare, uppmuntran att ansluta sig till våldsam jihad, direkta uppmaningar att döda icke-troende, rättfärdigande av terrorism eller spridning av meddelanden eller bilder av brutala mord som ett sätt att få publicitet för terroristernas sak eller bevisa deras makt, där sådant beteende faktiskt medför en risk för att terroristhandlingar ska begås och förutsatt att budskapen sprids med syftet att främja terroristverksamhet (inte nödvändigtvis verksamhet som utförs av en bestämd terrororganisation). Sådana meddelanden och bilder kan också innefatta sådana som svärta ner offer för terrorism och deras familjer. Meningen var också att bestämmelserna skulle garantera att spridning via internet av meddelanden som uppmuntrar till att begå terroristbrott eller som tillhandahåller terroristkunskaper gjordes straffbar.

Artikel 6: Rekrytering för terroristsyften – Denna brottsrubricering infördes genom rambeslut 2008/919/RIF (genom vilket en ny brottsrubricering infördes i artikel 3.1 b) för att genomföra artikel 6 i Europarådets konvention om förebyggande av terrorism. Såsom klargörs i de förklarande anmärkningarna till den konventionen krävs för att straff ska utdömas enligt denna bestämmelse ”att rekryteraren avser att den eller de personer som han eller hon rekryterar ska begå ett terroristbrott eller medverka till att ett terroristbrott genomförs eller ansluta sig till en förening eller grupp i detta syfte, medan det är irrelevant” huruvida de som utsätts för värvningen verkligen deltar i utförandet av ett terroristbrott eller ansluter sig till en förening eller grupp i detta syfte. Denna bestämmelse är avsedd att ge lämpliga straffrättsliga verktyg för att hejda att omfattande rekrytering utförs av personer eller rekryteringsnätverk.

Artikel 7: Tillhandahållande av utbildning för terroristsyften – Denna brottsrubricering infördes genom rambeslut 2008/919/RIF (genom vilket en ny brottsrubricering infördes i artikel 3.1 c) för att genomföra artikel 7 i Europarådets konvention om förebyggande av terrorism. Syftet med att inbegripa denna brottsrubricering var att fånga upp spridningen av instruktioner och (online-)manualer avsedda för utbildning eller planläggning av attacker och mer specifikt spridning (via internet) av information om terrorismens medel och metoder, som fungerar som en sorts ”virtuellt träningsläger”. Samtidigt som särskild tonvikt lades vid användning av internet är utbildning för terroristsyften inte begränsad till tillhandahållande av internetbaserade instruktioner, utan omfattar också mer traditionell utbildning.

Nya brottsrubriceringar som genomför tilläggsprotokollet till Europarådets konvention om förebyggande av terrorism – Brottsrubriceringarna mottagande av utbildning för terroristsyften, utlandsresor för terroristsyften samt organisering och annat underlättande av utlandsresor för terroristsyften införs för att genomföra tilläggsprotokollet. Vissa av förklaringarna nedan bygger på den förklarande rapporten till tilläggsprotokollet.

Artikel 8: Mottagande av utbildning – Förslaget omfattar inte enbart tillhandahållande av utbildning för terroristsyften (som redan ingår i rambeslut 2008/919/RIF), utan även mottagande av sådan utbildning, vilket gör det möjligt för mottagaren att begå eller bidra till att terroristbrott begås.

Genom denna bestämmelse genomförs artikel 3 i tilläggsprotokollet. Den kommer att ge brottsbekämpande myndigheter och åklagare ytterligare verktyg för att bekämpa de hot som härrör från potentiella gärningsmän, även de som agerar på egen hand, genom att erbjuda möjligheten att utreda och lagföra utbildningsverksamhet som kan leda till att terroristbrott begås. Man kan motta utbildning för terroristsyften personligen, t.ex. genom att delta i ett träningsläger som drivs av en terroristorganisation eller terroristgrupp, eller genom olika elektroniska medier, t.ex. internet. För att begå brottet mottagande av utbildning för terroristsyften räcker det inte att man besöker webbplatser med sådan information eller tar emot sådana meddelanden som kan användas för utbildning för terroristsyften. Gärningsmannen måste normalt sett delta aktivt i utbildningen. Medlemsstaterna kan dock välja att kriminalisera olika former av ”självstudier” i sin nationella lagstiftning.

Syftet med att motta utbildning för terroristsyften måste dessutom vara att begå ett terroristbrott eller bidra till att ett terroristbrott begås, enligt definitionen i artikel 3, och gärningsmannen måste ha detta uppsåt. Deltagande i annars laglig verksamhet, t.ex. att studera kemi vid universitetet, ta flygktioner eller motta statlig militärutbildning, kan också betraktas som ett utförande av den straffbara gärningen mottagande av utbildning för terroristsyften, om det kan visas att den person som mottar utbildningen har det brottsliga

uppsåt som krävs för att använda den på så sätt erhållna utbildningen för att begå ett terroristbrott.

Artikel 9: Utlandsresor för terroristsyften – Detta brott berör främst företeelsen utländska terroriststridande genom att utlandsresor för terroristsyften kriminaliseras. Avsikten med artikel 9 är att genomföra artikel 4 i tilläggsprotokollet.

Syftet med bestämmelsen är att ålägga medlemsstaterna att kriminalisera handlingen att resa till ett annat land om det kan visas att syftet med resan är att begå, bidra till eller delta i terroristbrott enligt definitionen i artikel 3, eller att tillhandahålla eller motta utbildning för terroristsyften enligt definitionen i artiklarna 7 och 8. Utöver kraven i tilläggsprotokollet omfattar bestämmelsen också resor för att delta i en terroristgrupps verksamhet enligt definitionen i artikel 4. Kriminalisering av resor med detta syfte är lika viktig när det gäller att svara mot det hot som utländska terroriststridande utgör och kommer tillhandahålla utredare och åklagare de verktyg som behövs för att effektivt bekämpa de utländska terroriststridandenas olika syften och verksamheter.

Bestämmelsen omfattar både resor till tredjeländer och till EU:s medlemsstater, även till de länder där gärningsmannen är medborgare eller bosatt. Resan till destinationsmedlemsstaten kan ske direkt eller genom transitering via andra stater längs färdvägen.

Alla personer som reser till ett annat land kan komma att påverkas av bestämmelserna om kriminalisering av utlandsresor för terroristsyften enligt direktivet. Allvaret i hotet från utländska terroriststridande motiverar kraftfulla åtgärder, som dock bör vara fullt förenliga med de grundläggande rättigheterna och friheterna och rättsstatsprincipen. Artikel 9 rör endast kriminalisering av resor under mycket speciella förhållanden, och med ett särskilt uppsåt vad gäller resans syfte.

Artikel 10: Organisering eller annat underlättande av utlandsresor för terroristsyften – Denna bestämmelse genomför artikel 6 i tilläggsprotokollet och ålägger medlemsstaterna att kriminalisera handlingar som möjliggör resor för terroristsyften, t.ex. organisering eller underlättande av sådana resor. Begreppet ”organisering” omfattar en rad handlingar som rör praktiska arrangemang i samband med resor, såsom inköp av biljetter och planering av resrutter. Begreppet ”underlättande” används för att täcka eventuella andra handlingar än de som omfattas av ”organisering” och innebär att den resande får hjälp med att nå sin destination. Ett exempel är att hjälpa resenären att olagligen passera en gräns. Förutom att gärningsmannen handlar uppsåtligen måste han eller hon veta att hjälpen ges för terroristsyften.

Artikel 11: Finansiering av terrorism – Denna bestämmelse ålägger medlemsstaterna att kriminalisera tillhandahållande av medel som används för att begå terroristbrott och brott med anknytning till terroristgrupper eller till terroristverksamhet. Definitionen överensstämmer med definitionen av finansiering av terrorism i direktiv 2015/849/EU, som täcker finansieringen av alla brott som definieras i artiklarna 1–4 i rambeslut 2002/475/RIF, i dess lydelse enligt rambeslut 2008/919/RIF. Begreppet medel definieras i artikel 2 i förslaget till direktiv.

Genom inbegripandet av finansiering av utlandsresor för terroristsyften (ett brott som inte tidigare ingick i rambeslut 2002/475/RIF) genomförs dessutom artikel 5 i tilläggsprotokollet och FATF:s rekommendation nr 5 (i enlighet med klargörandet av denna i den nyligen

antagna ändringen av tolkningsmeddelandet till rekommendation nr 5). Enligt artikel 15 är det inte nödvändigt att brottet faktiskt begås eller att fastställa en koppling till ett specifikt terroristbrott eller brott med anknytning till terroristverksamhet. Artikel 11 i kombination med artikel 15 genomför FATF:s ovannämnda rekommendation, som kräver att finansiering av terrorism kriminaliseras, också i avsaknad av en koppling till en eller flera specifika terroristhandlingar.

Medlen kan komma från en enda källa, t.ex. som ett lån eller en gåva som tillhandahålls resenären av en fysisk eller juridisk person, eller från olika källor genom någon form av insamling som organiseras av en eller flera fysiska eller juridiska personer.

Artiklarna 12–14: Grov stöld, utpressning och bedrägerier i syfte att begå terroristbrott – En sista uppsättning terroristrelaterade brott (artiklarna 12–14 rör grov stöld, utpressning och bedrägeri i syfte att begå något av de brott som anges i artikel 3 eller artikel 4 b). Dessa brott ingick redan som en del av artikel 3 i rambeslut 2002/475/RIF. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att se till att förberedelser inför dessa brott i syfte att begå vissa terroristbrott kriminaliseras som verksamhet med anknytning till terrorism, oavsett om terroristbrottet som sådant har begåtts, t.ex. stöld av sprängämnen för en terroristhandling som ska begås senare men där den planerade terroristattacken inte genomförs.

Avdelning IV: Allmänna bestämmelser om terroristbrott, brott med anknytning till en terroristgrupp och brott med anknytning till terroristverksamhet

Artikel 15: Anknytning till terroristbrott – I denna bestämmelse med horisontell tillämpning klargörs att det inte är nödvändigt att ett terroristbrott faktiskt begås när det gäller alla brott med anknytning till en terroristgrupp eller till terroristverksamhet (inbegripet de brott som definieras i artikel 16), vilket redan fastställs i artikel 3.3 i rambeslut 2002/475/RIF, i dess lydelse enligt rambeslut 2008/919/RIF). Exempelvis krävs det inte att terroristhandlingar redan har begåtts eller håller på att begås för att deltagande i en terroristgrupps verksamhet ska kriminaliseras. Dessutom ska det inte vara nödvändigt att fastställa en koppling till ett specifikt terroristbrott eller, när det gäller brotten i artiklarna 9–11, specifika brott med anknytning till terroristverksamhet. För att kriminalisera rekrytering för terroristsyften är det t.ex. inte nödvändigt att någon har försökt förmå personen att begå ett specifikt terroristbrott eller att den person som tillhandahåller utbildning för terroristsyften instruerar en person i hur ett specifikt terroristbrott ska begås. I samma anda räcker det för att kriminalisera finansiering av terrorism att det finns kunskap om hur medlen ska användas för att främja terroristverksamhet i allmänhet, utan att det behöver göras en koppling till exempelvis en specifik, redan planerad utlandsresa.

Artikel 16: Medhjälp, anstiftan och försök – Denna bestämmelse är tillämplig på ovannämnda brott, och föreskriver att medlemsstaterna även ska kriminalisera olika former av medhjälp och anstiftan till samt försök att begå många av de nämnda brotten.

Medhjälp till ett terroristbrott kan omfatta en rad olika verksamheter, allt från att tillhandahålla finansiella resurser för genomförande av en terroristattack till att tillhandahålla stöd eller material, t.ex. transport(medel), vapen, sprängämnen eller skydd.

Utöver kraven i artikel 4 i rambeslut 2002/475/RIF, i dess lydelse enligt rambeslut 2008/919/RIF, föreslås att även medhjälp när det gäller mottagande av utbildning ska kriminaliseras. Även om detta inte krävs enligt tilläggsprotokollet, ligger en kriminalisering

av sådan verksamhet i linje med kriminaliseringen av medhjälp till annan förberedande verksamhet. Att hjälpa en person att få instruktioner (t.ex. genom att översätta innehåll som rör terrorism på ett främmande språk i full vetskap om innehållet i samt den avsedda användningen för sådana instruktioner) är inte mindre klandervärt än att erbjuda liknande stöd (översättning) till en person som tillhandahåller utbildningen.

Det föreslås att kriminaliseringen av anstiftan ska utvidgas till alla brottsrubriceringar. I själva verket är anstiftaren ofta den drivande kraften bakom de handlingar som utförs av de omedelbara gärningsmännen. Utöver de handlingar som redan hade kriminaliserats i rambeslut 2002/475/RIF kriminaliseras i detta förslag anstiftan till de brott med anknytning till terroristverksamhet som anges i avdelning III. Exempelvis skulle således den person som förmår en annan person att aktivt rekrytera andra eller resa utomlands för terroristsyften omfattas av artikel 16.

Jämfört med rambeslut 2002/475/RIF åläggs medlemsstaterna den ytterligare skyldigheten att kriminalisera försök till utlandsresor för terroristsyften, i linje med artikel 4.3 i tilläggsprotokollet. En ytterligare skyldighet består dessutom i att kriminalisera försök samt medhjälp till finansiering av terrorism, i linje med FATF:s rekommendation nr 5 och definitionen av finansiering av terrorism i direktiv 2015/48/EU. Det föreslås också att försök att tillhandahålla utbildning och försök till rekrytering för terroristsyften ska kriminaliseras. Här beaktas kraven i artikel 9.2 i Europarådets konvention om förebyggande av terrorism och situationen i de flesta medlemsstater, där försök att begå dessa brott redan har kriminaliserats, vilket visades i 2014 års genomföranderapport.

Artikel 17: Påföljder för fysiska personer – Denna bestämmelse, som redan ingår i artikel 5 i rambeslut 2002/475/RIF, är tillämplig på samtliga brott och kräver att medlemsstaterna ska tillämpa effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga påföljder, som kan medföra utlämning. I punkt 2 betonas att terroristbrottet bör bestraffas med en strängare påföljd än liknande brott i nationell lagstiftning som begås utan terroristuppsåt. För vissa brott fastställs miniminivån till den maximala påföljd som kan utdömas.

Det föreslås att bestämmelsen ska behållas oförändrad. Särskilt gäller att det inte krävs några ändringar enligt artikel 11 i Europarådets konvention om förebyggande av terrorism, som – i enlighet med artikel 9 i tilläggsprotokollet – ska tillämpas på motsvarande sätt.

Artikel 18: Förmildrande omständigheter – Denna bestämmelse ingår redan i artikel 6 i rambeslut 2002/475/RIF (där begreppet ”särskilda omständigheter” används) och följer av rådets resolution av den 20 december 1996 om enskilda som samarbetar med rättsväsendet i kampen mot den internationella organiserade brottsligheten. Den gör det möjligt för medlemsstaterna att ta hänsyn till vissa förmildrande omständigheter som kan reducera påföljden för terrorister. Det föreslås att innehållet i denna bestämmelse ska behållas oförändrat.

Artikel 19: Juridiska personers ansvar – Denna bestämmelse är tillämplig på alla de brott som nämns ovan, och kräver att medlemsstaterna ska säkerställa juridiska personers ansvar och samtidigt utesluta att sådant ansvar är alternativt till fysiska personers ansvar. Bestämmelsen ligger i linje med artikel 10 i Europarådets konvention om förebyggande av terrorism, som – i enlighet med artikel 9 i tilläggsprotokollet – ska tillämpas på motsvarande sätt.

Denna bestämmelse är hämtad från artikel 7 i rambeslut 2002/475/RIF och följer en standardformulering som återfinns i andra EU-rättsakter, som ålägger medlemsstaterna att se till att juridiska personer kan ställas till ansvar för sådana brott som avses i artiklarna 1–4 och som begås till deras förmån av personer i vissa ledande befattningar inom den juridiska personen. Ansvaret behöver inte vara uteslutande straffrättsligt.

Artikel 20: Minimisanktioner för juridiska personer – Denna bestämmelse, som redan ingår i artikel 8 i rambeslut 2002/475/RIF, är tillämplig på sanktioner för juridiska personer. Det föreslås att bestämmelsen ska behållas oförändrad. Särskilt gäller att det inte krävs några ändringar enligt artikel 10 i Europarådets konvention om förebyggande av terrorism, som – i enlighet med artikel 9 i tilläggsprotokollet – ska tillämpas på motsvarande sätt.

Artikel 21: Behörighet och lagföring – Enligt denna bestämmelse, som redan ingår i artikel 9 i rambeslut 2002/475/RIF och är tillämplig på alla ovannämnda brott, måste det finnas en grund för de rättsliga myndigheternas behörighet som tillåter dem att inleda utredningar, väcka åtal och döma i de brott som definieras i detta direktiv.

Utgångspunkten är territorialitetsprincipen i artikel 9.1 a, enligt vilken varje medlemsstat är skyldig att fastställa sin behörighet beträffande terroristbrott som helt eller delvis begås på dess territorium. Artikel 9.1 b och 9.4 kan betraktas som en utvidgning av denna princip. Medlemsstaterna måste dessutom ha extraterritoriell behörighet beträffande de brott som avses i artiklarna 1–4, om gärningsmannen är medborgare eller bosatt i medlemsstaten i fråga, eller om brottet begås till förmån för en juridisk person som är etablerad inom dess territorium, eller om brottet begås mot dess institutioner eller befolkning eller mot en av Europeiska unionens institutioner eller ett organ som inrättats i enlighet med fördragen om upprättandet av den Europeiska gemenskapen eller fördraget om Europeiska unionen och som har sitt säte i den medlemsstaten. I artikel 9.3 fastställs den nödvändiga behörigheten för tillämpning av principen *aut dedere aut iudicare*, enligt vilken en medlemsstat måste kunna lagföra terroristbrott i de fall där den vägrar att utlämna den misstänkta eller dömda personen. Till följd av införandet av bestämmelser om utvidgad behörighet måste också kriterier införas för att lösa positiva behörighetskonflikter som kan uppstå mellan medlemsstaterna. I artikel 9.2 fastställs en rad faktorer som i detta syfte ska beaktas i successiv ordning.

I jämförelse med bestämmelserna i rambeslut 2002/475/RIF föreslås det att behörighet ska fastställas för brottet tillhandahållande av utbildning för terroristsyften, enligt definitionen i artikel 7 i förslaget till direktiv. Denna särskilda bestämmelse är nödvändig för att brottet ska kunna lagföras effektivt när det gäller de (vanligen) tredjelandsmedborgare som tillhandahåller utbildning för terroristsyften. I avsaknad av denna särskilda bestämmelse skulle den person som mottar utbildningen (och som i normalfallet är EU-medborgare eller bosatt i EU) kunna åtalas enligt den nyligen införda brottsrubriceringen mottagande av utbildning för terroristsyften (i enlighet med artikel 21.1 a eller c i förslaget till direktiv), men däremot inte utbildaren (som i normalfallet inte är EU-medborgare eller bosatt i EU). Det skulle leda till ett omotiverat kryphål. Det förefaller därför nödvändigt att fastställa behörighet för brott begångna av personer som tillhandahåller utbildning för terroristsyften, oavsett deras nationalitet, på grund av de möjliga verkningarna av sådana handlingar på unionens territorium och på grund av det nära materiella sambandet mellan brotten tillhandahållande respektive mottagande av utbildning för terroristsyften.

Avdelning V: Bestämmelser om skydd för, stöd till och rättigheter för offer för terrorism

Såsom klargörs i skäl 16 i förslaget till direktiv är de åtgärder som föreskrivs i denna avdelning tillämpliga på "offer för terrorism" i enlighet med definitionen i direktivet om brottsoffers rättigheter. Mervärdet av att införliva definitionen i detta direktiv är att man erinrar om och klargör ställningen för familjemedlemmar till brottsoffer som avlidit till följd av ett terroristbrott. Eftersom terroristbrott ofta ger upphov till dödsoffer, är det viktigt att förtydliga att familjemedlemmar till brottsoffer vars död direkt orsakats av sådana brott och som lider skada till följd av den personens död är likställda med direkta offer och omfattas av samma rättigheter. Enligt det föreslagna direktivet begränsas offer för terrorism till de som lidit en direkt skada av de terroristbrott som anges i artikel 3 i förslaget till direktiv. Andra brott som omfattas av detta direktiv, särskilt brott med anknytning till en terroristgrupp och brott med anknytning till terroristverksamhet, bör inte omfattas av definitionen av offer för terrorism, eftersom de är av mer förberedande natur och inte ger upphov till direkta offer.

Artikel 22: Skydd av och hjälp till offer för terrorism

Punkt 1 ingick redan i artikel 10.1 i rambeslut 2002/475/RIF. Den föreskriver att medlemsstaterna ska se till att utredningen och lagföringen av brott som omfattas av detta direktiv inte är beroende av brottsoffrets anmälan eller anklagelse, åtminstone inte om brottet begåtts på den berörda medlemsstatens territorium.

I Europeiska unionens strategi mot terrorism har särskild vikt lagts vid skydd av och hjälp till offren. Med tanke på offrens särskilda behov föreslås det att man i punkt 2 klargör de åtgärder som medlemsstaterna bör vidta för att tillgodose dessa behov i syfte att ytterligare specificera medlemsstaternas skyldighet, som för närvarande föreskrivs i artikel 10.2 i rambeslut 2002/475/RIF, att, om det är nödvändigt, vidta alla möjliga åtgärder för att säkerställa att lämplig hjälp ges.

Direktivet om brottsoffers rättigheter gäller alla brottsoffer och inför inte några kategorier av brottsoffer. I direktivet om brottsoffers rättigheter medges att vissa brottsoffer har särskilda skyddsbehov som bör bedömas individuellt och att särskild uppmärksamhet ska ägnas åt brottsoffer som har lidit avsevärd skada, bland annat till följd av brottets svårighetsgrad. Offer för terrorism bör beaktas på vederbörligt sätt i detta avseende.

I direktivet om brottsoffers rättigheter anges inte i detalj hur de särskilda behoven hos offer för terrorism ska tillgodoses. Offer för terrorism behöver i synnerhet lämpligt stöd och lämplig hjälp. Det är därför av avgörande betydelse att välorganiserad och professionell katastrofhjälp ges till offer för terrorism, omedelbart efter en attack och så länge det är nödvändigt därefter. Överlevande offer för terrorism berättar ofta att de upplever att sådan omedelbar hjälp har "räddat deras liv". Eftersom det är sannolikt att offer för terrorism drabbas av posttraumatiskt stressyndrom och andra traumarelaterade skador är det av största vikt att de får psykosocialt stöd så länge det är nödvändigt i varje enskilt fall. I den föreslagna bestämmelsen föreskrivs sådana kvalificerade stödtjänster.

Tillgång till information är ytterligare en viktig faktor i situationer efter en terroristattack med stor medietäckning, samtidigt som man måste respektera sekretessen i brottsutredningen. Offren är ofta förvirrade till följd av motstridig och ofullständig information. Den föreslagna bestämmelsen föreskriver därför också att offren ska ges tillgång till information om sina rättigheter och om den hjälp och det stöd som finns att tillgå samt att information tillhandahålls om offren.

De föreslagna bestämmelserna syftar inte till att ändra redan gällande EU-bestämmelser om brottsoffers rättigheter, utan till att kvalificera dem på ett sätt som bäst tillgodoser de särskilda behoven hos offren för terrorism.

Artikel 23: Rättigheter för offer för terrorism bosatta i en annan medlemsstat – Syftet med terroristattacker är att många människor ska drabbas, och offren kommer ofta från eller är bosatta i ett annat land än det där terroristattacken utförs. Därför ska medlemsstaterna se till att deras behöriga myndigheter kan vidta lämpliga åtgärder för att minimera svårigheterna för sådana offer, särskilt när det gäller deras tillgång till information om sina rättigheter och om tillgängliga ersättningssystem. Medlemsstaterna ska dessutom se till att offer för terrorism har tillgång till långsiktigt känslomässigt och psykologiskt stöd och hjälp på den ort där de bor.

Avdelning VI: Slutbestämmelser

Artikel 24: Ersättande av rambeslut 2002/475/RIF om bekämpande av terrorism – Enligt denna bestämmelse ersätts rambeslut 2002/475/RIF, i dess lydelse enligt rambeslut 2008/919/RIF.

Artikel 25: Införlivande – Med tanke på det brådskande behovet av att genomföra de föreslagna ytterligare brottsrubriceringarna, måste införlivandet ske snabbt. Tidsfristen för införlivande på 12 månader har fastställts utifrån antagandet att förhandlingarna kommer att genomföras snabbt.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om bekämpande av terrorism och om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF om bekämpande av terrorism

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 83.1 och 82.2 c,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Europeiska unionen bygger på de universella värdena mänsklig värdighet, frihet, jämlikhet och solidaritet samt respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Den grundar sig på principerna om demokrati och om rättsstaten, principer som är gemensamma för medlemsstaterna.
- (2) Terroristhandlingar är en av de allvarligaste kränkningarna av de universella värdena mänsklig värdighet, frihet, jämlikhet och solidaritet samt åtnjutandet av mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, på vilka Europeiska unionen är grundad. Det är också en av de grövsta formerna av angrepp på demokratin och rättsstatsprincipen, principer som är gemensamma för medlemsstaterna och på vilka Europeiska unionen är grundad.
- (3) Rådets rambeslut 2002/475/RIF²¹ är hörnstenen i de straffrättsliga insatserna för att bekämpa terrorism. En rättslig ram som är gemensam för alla medlemsstater, och i synnerhet en harmoniserad definition av terroristbrott, tjänar som ett riktmärke för informationsutbyte och samarbete mellan de behöriga myndigheterna enligt rådets rambeslut 2006/960/RIF²², rådets beslut 2008/615/RIF²³ och rådets beslut 2005/671/RIF²⁴, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013²⁵, rådets rambeslut 2002/584/RIF²⁶ samt rådets rambeslut 2002/465/RIF²⁷.

²¹ Rådets rambeslut av den 13 juni 2002 om bekämpande av terrorism (EGT L 164, 22.6.2002, s. 3).

²² Rådets rambeslut 2006/960/RIF av den 18 december 2006 om förenklat informations- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater (EUT L 386, 29.12.2006, s. 89).

²³ Rådets beslut 2008/615/RIF av den 23 juni 2008 om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet (EUT L 210, 6.8.2008, s. 1).

²⁴ Rådets beslut 2005/671/RIF av den 20 september 2005 om informationsutbyte och samarbete när det gäller terroristbrott (EUT L 253, 29.9.2005, s. 22).

- (4) Terroristhotet har vuxit och utvecklats snabbt under de senaste åren. Personer som kallas "utländska terroriststridande" reser utomlands för terroristsyften. Återvändande terroriststridande utgör ett förhöjt säkerhetshot för alla unionens medlemsstater. Utländska terroriststridande har kopplats till flera attacker eller planer nyligen, däribland attackerna i Paris den 13 november 2015. Dessutom står Europeiska unionen och dess medlemsstater inför ökande hot från personer som inspireras av eller får instruktioner från terroristgrupper utomlands men som stannar kvar i Europa.
- (5) Med beaktande av terrorhotens utveckling och unionens och medlemsstaternas rättsliga skyldigheter enligt internationell rätt, bör definitionen av terroristbrott, inbegripet brott med anknytning till en terroristgrupp och brott med anknytning till terroristverksamhet, tillnärmas ytterligare i samtliga medlemsstater, så att den på ett mer övergripande sätt täcker handlingar som har samband med, i synnerhet, utländska terroriststridande och finansiering av terrorism. Denna typ av handlingar bör vara straffbara även när de begås via internet, inbegripet sociala medier.
- (6) Brotts med anknytning till terroristverksamhet är av mycket allvarlig art, eftersom de har potential att leda till att terroristbrott begås och möjliggöra för terrorister och terroristgrupper att bibehålla och ytterligare utveckla sina verksamheter, vilket berättigar att sådana handlingar straffbeläggs.
- (7) Brotts som avser offentlig uppmaning till terroristbrott omfattar bland annat att förhålliga och rättfärdiga terrorism eller att sprida meddelanden eller bilder, inbegripet på offer för terrorism, som ett sätt att skapa uppmärksamhet för terroristernas sak eller injaga allvarlig fruktan hos befolkningen, under förutsättning att dessa handlingar medför fara för att terroristhandlingar begås.
- (8) Med hänsyn till hotets allvar och behovet av att hejda strömmen av utländska terroriststridande, är det nödvändigt att straffbelägga utlandsresor för terroristsyften, vilket inte endast omfattar att begå terroristbrott och tillhandahålla och motta utbildning, utan även att delta i en terroristgrupps verksamhet. Varje handling som underlättar sådana resor bör också straffbeläggas.
- (9) Straffbeläggandet av mottagande av utbildning för terroristsyften kompletterar det befintliga brottet tillhandahållande av utbildning, och är särskilt utformat för att bemöta hoten från personer som aktivt förbereder sig för att begå terroristbrott, även de som i slutändan agerar ensamma.
- (10) Finansiering av terrorism bör vara straffbelagd i medlemsstaterna och omfatta finansiering av terroristhandlingar, finansiering av en terroristgrupp samt andra brott som avser terroristverksamhet, såsom rekrytering och utbildning eller resande för terroriständamål, i syfte att bryta ned de stödstrukturer som underlättar utförandet av

²⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 603/2013 av den 26 juni 2013 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EU) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat och för när medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol begär jämförelser med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål, samt om ändring av förordning (EU) nr 1077/2011 om inrättande av en Europeisk byrå för den operativa förvaltningen av stora it- system inom området frihet, säkerhet och rättvisa (EUT L 180, 29.6.2013, s. 1).

²⁶ Rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 18.7.2002, s. 1).

²⁷ Rådets rambeslut 2002/465/RIF av den 13 juni 2002 om gemensamma utredningsgrupper (EGT L 162, 20.6.2002, s. 1).

terroristbrott. Medhjälp eller försök till finansiering av terrorism bör också vara straffbart.

- (11) Tillhandahållande av materiellt stöd till terrorism genom personer som utför eller agerar som mellanhänder vid leveranser av eller rörlighet för tjänster, tillgångar och varor, inbegripet handelstransaktioner som medför införsel till och utförsel från unionen, bör vidare vara straffbelagt i medlemsstaterna, som medhjälp till terrorism eller som finansiering av terrorism, om det utförs med vetskap om att dessa transaktioner eller vinningen av dem helt eller delvis kommer att användas för terroristsyften eller kommer att främja terroristgrupper.
- (12) Försök till utlandsresor för terroristsyften bör vara straffbart, liksom försök till tillhandahållande av utbildning och rekrytering för terroristsyften.
- (13) Vad gäller de straffbara gärningar som föreskrivs i detta direktiv måste begreppet uppsåt tillämpas på samtliga brottsrekvisit för dessa gärningar. Ett handlandes eller en underlåtenhets uppsåtliga natur kan fastställas på grundval av objektiva, faktiska omständigheter.
- (14) Dessutom bör påföljder och sanktioner föreskrivas för fysiska och juridiska personer som begått eller är ansvariga för sådana brott, vilka återspeglar allvaret i brotten i fråga.
- (15) Behörighetsregler bör fastställas för att säkerställa att terroristbrottet kan bli föremål för en effektiv lagföring. Det förefaller i synnerhet nödvändigt att fastställa behörighet för de brott som begåtts av personer som tillhandahåller utbildning för terroristsyften, oavsett deras nationalitet, på grund av de möjliga verkningarna av sådana handlingar på unionens territorium och på grund av det nära materiella sambandet mellan brotten tillhandahållande respektive mottagande av utbildning för terroristsyften.
- (16) Medlemsstaterna bör anta särskilda åtgärder för skydd, stöd och hjälp som svarar mot de särskilda behoven hos offer för terrorism, och därigenom ytterligare precisera och fördjupa de rättigheter som redan finns i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU²⁸. Offer för terrorism är de som definieras i artikel 1 i direktiv 2012/29/EU, i samband med terroristbrott som avses i artikel 3. De åtgärder som medlemsstaterna vidtar bör säkerställa att offren för terrorism i händelse av en terroristattack kommer att erhålla emotionellt och psykologiskt stöd, inbegripet traumastöd och traumarådgivning, samt information och rådgivning om relevanta rättsliga, praktiska eller ekonomiska frågor.
- (17) Medlemsstaterna bör samarbeta för att säkerställa att alla offer för terrorism ges tillgång till information om sina rättigheter, om tillgängliga stödtjänster och om befintliga ordningar för ersättning. Medlemsstaterna bör vidare säkerställa att offren för terrorism har tillgång till stödtjänster på längre sikt i det land där de är bosatta, även om terroristbrottet ägde rum i ett annat EU-land.
- (18) Eftersom målen för detta direktiv inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna själva och de därför, på grund av behovet av regler som är harmoniserade på europeisk nivå, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska

²⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF (EUT L 315, 14.11.2012, s. 57).

unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

- (19) Detta direktiv respekterar de principer som erkänns i artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen, respekterar grundläggande rättigheter och friheter och iakttar de principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, inbegripet de som anges i kapitlen II, III, V och VI i denna, som omfattar bland annat rätten till frihet och säkerhet, yttrandefriheten och informationsfriheten, föreningsfriheten och tankefriheten, samvetsfriheten och religionsfriheten, det generella förbudet mot diskriminering, särskilt på grund av ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, rätten till respekt för privatlivet och familjelivet och rätten till skydd av personuppgifter, principen om laglighet och proportionalitet i fråga om brott och straff, som också omfattar kravet på precision, klarhet, och förutsägbarhet inom straffrätten, oskuldspresumtionen samt den fria rörligheten som föreskrivs i artikel 21.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och i direktiv 2004/38/EG. Detta direktiv måste genomföras i enlighet med dessa rättigheter och principer.
- (20) Genomförandet av kriminaliseringen enligt detta direktiv bör stå i proportion till brottets art och omständigheter, med respekt för de legitima mål som eftersträvas och deras nödvändighet i ett demokratiskt samhälle, och bör utesluta varje form av godtycke eller diskriminering.
- (21) Direktivet bör ersätta rambeslut 2002/475/RIF²⁹ med avseende på de medlemsstater som är bundna av detta direktiv.
- (22) I enlighet med artikel 3 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, har Förenade kungariket och Irland meddelat att de önskar delta i antagandet och tillämpningen av detta direktiv.

OCH/ELLER

- (23) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar Förenade kungariket och Irland inte i antagandet och tillämpningen av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Förenade kungariket och Irland.
- (24) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark. Rambeslut 2002/475/RIF är fortsatt bindande för och tillämpligt på Danmark.

²⁹

I dess lydelse enligt rådets rambeslut 2008/919/RIF av den 28 november 2008 om ändring av rambeslut 2002/475/RIF (EUT L 330, 9.12.2008, s. 21).

AVDELNING I: SYFTE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Syfte

Detta direktiv fastställer minimiregler rörande definitionen av straffbara gärningar samt påföljder och sanktioner på området för terroristbrott, brott med anknytning till en terroristgrupp och brott med anknytning till terroristverksamhet, samt särskilda åtgärder för skydd av och hjälp till offer för terrorism.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

- (a) *medel*: tillgångar av alla slag, såväl materiella som immateriella, lösa som fasta, oberoende av hur de anskaffats, samt rättsliga handlingar eller instrument av alla slag, även i elektronisk eller digital form, som utgör bevis på äganderätt till eller intresse i sådana tillgångar, inbegripet men inte begränsat till bankkrediter, resecheckar, bankcheckar, betalningsordrar, aktier och andelar, värdepapper, obligationer, växlar och rembursar.
- (b) *juridisk person*: varje enhet som är en juridisk person enligt tillämplig rätt, med undantag av stater eller offentliga organ vid utövandet av offentliga maktbefogenheter samt offentliga internationella organisationer.
- (c) *terroristgrupp*: en strukturerad grupp bestående av mer än två personer, som etablerats över tid och handlar i samförstånd för att begå terroristbrott.
- (d) *strukturerad grupp*: en grupp som inte tillkommit slumpartat i det omedelbara syftet att begå ett brott och som inte nödvändigtvis har formellt fastställda roller för medlemmarna, kontinuitet i sammansättningen eller en utarbetad struktur.

AVDELNING II:

TERRORISTBROTT OCH BROTT MED ANKNYTNING TILL EN TERRORISTGRUPP

Artikel 3

Terroristbrott

1. Varje medlemsstat ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de uppsåtliga gärningar som avses i punkt 2, såsom de definieras som straffbara gärningar enligt nationell rätt, vilka genom sin art eller sitt sammanhang allvarligt kan skada ett land eller en internationell organisation, definieras som terroristbrott när de begås i ett eller flera av följande syften:
 - (a) Injaga allvarlig fruktan hos en befolkning.
 - (b) Otillbörligen tvinga en stat eller en internationell organisation att utföra eller att avstå från att utföra en viss handling.
 - (c) Allvarligt destabilisera eller förstöra ett lands eller en internationell organisations grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturer.

2. Uppsåtliga gärningar som avses i punkt 1 är:
- (a) Angrepp mot en persons liv som kan leda till döden.
 - (b) Allvarliga angrepp på en persons fysiska integritet.
 - (c) Människorov eller tagande av gisslan.
 - (d) Förorsakande av omfattande förstörelse av en statlig eller annan offentlig anläggning, transportsystem, infrastruktur, inklusive ett informationssystem, en fast plattform belägen på kontinentalsockeln, en offentlig plats eller privat egendom, som sannolikt utsätter människoliv för fara eller förorsakar betydande ekonomiska förluster.
 - (e) Kapning av luftfartyg, fartyg eller andra allmänna transportmedel eller godstransportmedel.
 - (f) Tillverkning, innehav, förvärv, transport, tillhandahållande eller användning av skjutvapen, sprängämnen eller kärnvapen, av biologiska eller kemiska vapen, samt, när det gäller biologiska och kemiska vapen, forskning och utveckling.
 - (g) Utsläpp av farliga ämnen eller orsakande av brand, översvämningar eller explosioner, vilka utsätter människoliv för fara.
 - (h) Störande eller avbrytande av försörjningen av vatten, elkraft eller andra grundläggande naturresurser, vilket har till verkan att människoliv utsätts för fara.
 - (i) Hot om att utföra någon av de gärningar som anges i leden a–h.

Artikel 4

Brott med anknytning till en terroristgrupp

Varje medlemsstat ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att följande gärningar, om de begåtts uppsåtligen, är straffbara:

- (a) Att leda en terroristgrupp.
- (b) Att delta i en terroristgrupps verksamhet, vari inbegripes att förse den med information eller materiella resurser, eller bidra med varje form av finansiering av dess verksamhet, med vetskap om att sådant deltagande kommer att bidra till terroristgruppens brottsliga verksamhet.

AVDELNING III: BROTT MED ANKNYTNING TILL TERRORISTVERKSAMHET

Artikel 5

Offentlig uppmaning till terroristbrott

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att spridande eller på annat sätt tillgängliggörande för allmänheten av ett meddelande i syfte att anstifta till något av de brott som anges i artikel 3.2 a–h, om detta handlande, oavsett om det är fråga om att direkt förespråka terroristbrott eller inte, medför fara för att ett eller flera sådana brott begås, utgör en straffbar gärning om den begåtts uppsåtligen.

Artikel 6
Rekrytering för terroristsyften

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att försök att förmå en annan person att begå något av de brott som anges i artikel 3.2 a–h eller i artikel 4, utgör en straffbar gärning om den begåtts uppsåtligen.

Artikel 7
Tillhandahållande av utbildning för terroristsyften

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att tillhandahållande av instruktioner för tillverkning eller användning av sprängämnen, skjutvapen, andra vapen eller skadliga eller farliga ämnen, eller instruktioner om andra särskilda metoder eller tekniker, i syfte att begå eller bidra till utförandet av något av de brott som anges i artikel 3.2 a–h, med vetskap om att de kunskaper som tillhandahålls är avsedda för detta ändamål, utgör en straffbar gärning om den begåtts uppsåtligen.

Artikel 8
Mottagande av utbildning för terroristsyften

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att mottagande av instruktioner från en annan person för tillverkning eller användning av sprängämnen, skjutvapen, andra vapen eller skadliga eller farliga ämnen, eller instruktioner om andra särskilda metoder eller tekniker, i syfte att begå eller bidra till utförandet av något av de brott som anges i artikel 3.2 a–h, utgör en straffbar gärning om den begåtts uppsåtligen.

Artikel 9
Utlandsresor för terroristsyften

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att utlandsresor i syfte att begå eller bidra till utförandet av ett terroristbrott som avses i artikel 3, delta i en terroristgrupps verksamhet enligt vad som avses i artikel 4 eller tillhandahålla eller motta utbildning för terroristsyften enligt vad som avses i artiklarna 7 och 8 utgör en straffbar gärning om den begåtts uppsåtligen.

Artikel 10
Organisering eller annat underlättande av utlandsresor för terroristsyften

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att varje åtgärd av organisatorisk eller underlättande natur varigenom en person får hjälp med att resa utomlands för terroristsyften, enligt vad som avses i artikel 9, med vetskap om att hjälpen ges för det syftet, utgör en straffbar gärning om den begåtts uppsåtligen.

Artikel 11
Finansiering av terrorism

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att tillhandahållande eller insamling av medel, oavsett metod, direkt eller indirekt, i syfte att de ska användas eller med vetskap om att de, helt eller delvis, kommer att användas för att begå något av de brott som avses i artiklarna 3–10 och 12–14 eller artikel 16, utgör en straffbar gärning om den begåtts uppsåtligen.

Artikel 12

Grov stöld i syfte att begå ett terroristbrott

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att grov stöld i syfte att begå något av de brott som anges i artikel 3 utgör en straffbar gärning om den begåtts uppsåtligen.

Artikel 13

Utpressning i syfte att begå ett terroristbrott

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att utpressning i syfte att begå något av de brott som anges i artikel 3 utgör en straffbar gärning om den begåtts uppsåtligen.

Artikel 14

Upprättande av förfälskade administrativa dokument i syfte att begå ett terroristbrott

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att upprättande av förfälskade administrativa dokument i syfte att begå något av de brott som anges i artikel 3.2 a–h och artikel 4 b utgör en straffbar gärning om den begåtts uppsåtligen.

AVDELNING IV: ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OM TERRORISTBROTT, BROTT MED ANKNYTNING TILL EN TERRORISTGRUPP OCH BROTT MED ANKNYTNING TILL TERRORISTVERKSAMHET

Artikel 15

Anknytning till terroristbrott

För att en gärning som avses i artikel 4 och i avdelning III ska vara straffbar ska det inte vara nödvändigt att ett terroristbrott faktiskt har begåtts, och det ska inte heller vara nödvändigt att fastställa en koppling till ett specifikt terroristbrott eller, vad gäller de brott som avses i artiklarna 9–11, till specifika brott med anknytning till terroristverksamhet.

Artikel 16

Medhjälp, anstiftan och försök

1. Varje medlemsstat ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att medhjälp till något av de brott som avses i artiklarna 3–8 och 11–14 utgör en straffbar gärning.
2. Varje medlemsstat ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att anstiftan till något av de brott som avses i artiklarna 3–14 utgör en straffbar gärning.
3. Varje medlemsstat ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att försök att begå något av de brott som avses i artiklarna 3, 6, 7, 9 och 11–14, med undantag för innehav enligt artikel 3.2 f och det brott som avses i artikel 3.2 i, utgör en straffbar gärning.

Artikel 17
Påföljder för fysiska personer

1. Varje medlemsstat ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de brott som avses i artiklarna 3–14 och 16 beläggs med effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga påföljder, som kan medföra utlämning.
2. Varje medlemsstat ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de terroristbrott som avses i artikel 3 och brott som avses i artikel 16, i den mån de har anknytning till terroristbrott, beläggs med ett frihetsstraff som är strängare än det som föreskrivs i nationell lag för sådana brott i avsaknad av det särskilda uppsåt som krävs enligt artikel 3, utom då de föreskrivna påföljderna redan är de maximistraff som kan dömas ut enligt nationell lag.
3. Varje medlemsstat ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att brott som anges i artikel 4 beläggs med ett frihetsstraff med ett maximistraff på minst femton år för det brott som avses i artikel 4 a och på minst åtta år för de brott som avses i artikel 4 b. Om det terroristbrott som avses i artikel 3.2 i begås av en person som leder en terroristgrupp, enligt vad som avses i artikel 4 a, ska maximistraffet vara minst åtta år.

Artikel 18
Förmildrande omständigheter

Varje medlemsstat får vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de påföljder som avses i artikel 17 kan lindras om gärningsmannen

- (a) tar avstånd från terroristverksamhet, och
- (b) förser de administrativa eller rättsliga myndigheterna med information som de inte skulle ha kunnat erhålla på annat sätt och som hjälper dem att
 - (1) förebygga eller mildra effekterna av brottet,
 - (2) identifiera eller väcka åtal mot de övriga gärningsmännen,
 - (3) finna bevis, eller
 - (4) förebygga ytterligare brott som avses i artiklarna 3–14 och 16.

Artikel 19
Juridiska personers ansvar

1. Varje medlemsstat ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att juridiska personer kan ställas till ansvar för de brott som avses i artiklarna 3–14 och 16 och som begås till deras förmån av någon person som agerar antingen enskilt eller som en del av den juridiska personens organisation, och som har en ledande ställning inom den juridiska personen, grundad på något av följande:
 - (a) Behörighet att företräda den juridiska personen.
 - (b) Befogenhet att fatta beslut på den juridiska personens vägnar.
 - (c) Befogenhet att utöva kontroll inom den juridiska personen.
2. Medlemsstaterna ska också vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att juridiska personer kan ställas till ansvar om brister i övervakning eller kontroll som ska utföras av en person som avses i punkt 1 har gjort det möjligt för en person som är

underställd den juridiska personen att till dennas förmån begå något av de brott som avses i artiklarna 3–14 och 16.

3. De juridiska personernas ansvar enligt punkterna 1 och 2 ska inte utesluta lagföring av fysiska personer som är gärningsmän, anstiftare eller medhjälpare till något av de brott som avses i artiklarna 3–14 och 16.

Artikel 20

Sanktioner för juridiska personer

Varje medlemsstat ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en juridisk person som ställts till ansvar i enlighet med artikel 19 kan bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner, som ska innefatta bötesstraff eller administrativa avgifter och får innefatta andra sanktioner, såsom

- (a) frångående av rätt till offentliga förmåner eller stöd,
- (b) tillfälligt eller permanent näringsförbud,
- (c) rättslig övervakning,
- (d) rättsligt beslut om avveckling av verksamheten,
- (e) tillfällig eller permanent stängning av inrättningar som har använts för att begå brottet.

Artikel 21

Behörighet och lagföring

1. Varje medlemsstat ska vidta nödvändiga åtgärder för att fastställa sin behörighet beträffande de brott som avses i artiklarna 3–14 och 16 i följande fall:

- (a) Brottet har begåtts helt eller delvis inom dess territorium.
- (b) Brottet har begåtts ombord på ett fartyg som för medlemsstatens flagg eller ett luftfartyg registrerat i medlemsstaten.
- (c) Gärningsmannen är medborgare eller bosatt i medlemsstaten.
- (d) Gärningsmannen tillhandahåller utbildning för terroristsyften enligt vad som avses i artikel 7 för medborgare eller bosatta i medlemsstaten.
- (e) Brottet har begåtts till förmån för en juridisk person som är etablerad inom dess territorium.
- (f) Brottet har begåtts mot den berörda medlemsstatens institutioner eller befolkning, eller mot en eller ett av Europeiska unionens institutioner, organ eller byråer som har sitt säte i den medlemsstaten.

Varje medlemsstat får utvidga sin behörighet om brottet har begåtts inom en medlemsstats territorium.

2. När ett brott omfattas av fler än en medlemsstats behörighet och vilken som helst av dessa medlemsstater har faktisk möjlighet att lagföra på grundval av samma omständigheter, ska de berörda medlemsstaterna samarbeta för att besluta vilken av dem som ska lagföra gärningsmännen för att om möjligt centralisera förfarandena till en enda medlemsstat. I detta syfte får medlemsstaterna anlita Eurojust för att underlätta samarbetet mellan sina rättsliga myndigheter och samordningen av sin verksamhet. Följande omständigheter ska beaktas i successiv ordning:

- (a) Medlemsstaten ska vara den inom vars territorium brottet begåtts.
 - (b) Medlemsstaten ska vara den i vilken gärningsmannen är medborgare eller bosatt.
 - (c) Medlemsstaten ska vara den som offren kommer ifrån.
 - (d) Medlemsstaten ska vara den på vars territorium gärningsmannen påträffats.
- 3. Varje medlemsstat ska vidta nödvändiga åtgärder för att fastställa sin behörighet beträffande de brott som avses i artiklarna 3–14 och 16 i de fall den vägrar att överlämna eller utlämna en person som misstänks för eller som dömts för ett sådant brott till en annan medlemsstat eller till ett tredjeland.
 - 4. Varje medlemsstat ska säkerställa att dess behörighet omfattar fall där något av de brott som avses i artiklarna 4 och 16 har begåtts helt eller delvis inom dess territorium, oavsett var terroristgruppen är baserad eller utövar sin brottsliga verksamhet.
 - 5. Denna artikel ska inte utesluta utövande av den behörighet i straffrättsliga frågor som fastställts av en medlemsstat i enlighet med dess nationella lagstiftning.

AVDELNING V: BESTÄMMELSER OM SKYDD AV, STÖD TILL OCH RÄTTIGHETER FÖR OFFER FÖR TERRORISM

Artikel 22

Skydd av och hjälp till offer för terrorism

- 1. Medlemsstaterna ska säkerställa att utredningar av eller lagföring för brott som omfattas av detta direktiv inte är beroende av att ett offer för terrorism gör en anmälan eller framställer en anklagelse, åtminstone inte om gärningarna begåtts på medlemsstatens territorium.
- 2. Medlemsstaterna ska säkerställa att särskilda tjänster för hjälp och stöd till offer för terrorism finns inrättade. Sådana tjänster ska ha den nödvändiga kapaciteten och organisatoriska strukturen för att tillhandahålla hjälp och stöd till dessa offer omedelbart efter en attack och så länge det är nödvändigt därefter, i enlighet med varje offers specifika behov. Tjänsterna ska vara konfidentiella, kostnadsfria och lättillgängliga för alla offer för terrorism. De ska särskilt omfatta följande:
 - (a) Emotionellt och psykologiskt stöd, såsom traumastöd och traumarådgivning.
 - (b) Rådgivning och information om relevanta rättsliga, praktiska eller ekonomiska frågor.
- 3. Detta direktiv ska tillämpas utöver och utan att det påverkar de åtgärder som föreskrivs i direktiv 2012/29/EU.

Artikel 23

Rättigheter för offer för terrorism bosatta i en annan medlemsstat

- 1. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras behöriga myndigheter samarbetar sinsemellan för att säkerställa att offer för terrorism som är bosatta i en annan medlemsstat än den där terroristbrottet begicks ges tillgång till information.

Tillgången till information ska särskilt omfatta information om offrens rättigheter, tillgängliga stödtjänster och befintliga ordningar för ersättning.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att alla offer för terrorism har tillgång till de tjänster för hjälp och stöd som föreskrivs i artikel 22 på territoriet i den medlemsstat i vilken de är bosatta, även om terroristbrottet begicks i en annan medlemsstat.

AVDELNING VI: SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 24

Ersättande av rambeslut 2002/475/RIF om bekämpande av terrorism

Rambeslut 2002/475/RIF ska ersättas med avseende på de medlemsstater för vilka detta direktiv är bindande, dock utan att det påverkar dessa medlemsstaters skyldigheter vad gäller tidsfristen för införlivande av det rambeslutet med nationell rätt.

Med avseende på medlemsstater för vilka detta direktiv är bindande ska hänvisningar till rambeslut 2002/475/RIF anses som hänvisningar till detta direktiv.

Artikel 25

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska senast den [*12 månader efter antagandet*] sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska till kommissionen genast överlämna texten till dessa bestämmelser.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 26

Rapportering

1. Kommissionen ska senast den [*24 månader efter tidsfristen för genomförande av detta direktiv*] överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet med en bedömning av i vilken utsträckning medlemsstaterna har vidtagit de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta direktiv.
2. Kommissionen ska senast den [*48 månader efter tidsfristen för genomförande av detta direktiv*] överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet med en bedömning av detta direktivs inverkan på och mervärde för bekämpandet av terrorism. Kommissionen ska beakta den information som medlemsstaterna har lämnat enligt beslut 2005/671/RIF.

Artikel 27

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 28
Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande